

1

Mani ieskāva rēna, silta nakts. Tā saņēma mani savās rokās un nesa. Es jutu, kā mans ķermenis tajā izkūst. It kā es jau lidinātos mākoņos.

Vēl viens solis...

Man nebija bail. Ne drusciņas. Bailes man bija svešas. Ja arī tās vispār ienāca prātā, tad tikai tāpēc, ka biju pārāk nobažījies, ka tās tomēr varētu uzrasties pēdējā brīdī. Nobažījies tik ļoti, ka šī doma neatstājās no manis visas pēdējās dienas. Es negribēju, lai parādās bailes un mani aizkavē, lai bailes visu sabojā...

Viens mazs solītis...

Biju iztēlojies, ka dzirdēšu pilsētas kņadu, bet mani pārsteidza miers. Nevis klusums, nē, tieši miers. Visas skaņas, kas mani sasniedza, bija klusinātas, tālas; tās ieaijāja mani, kamēr acis grima nakts ugunīs.

Viens solis tālāk...

Virzījos uz priekšu, ļoti lēni, pa tērauda siju, ko šī īpašā gaisma bija pārvērtusi tumšā zeltā. Šajā naktī Eifeļa tornis un es bijām saplūduši vienotā veselumā. Es gāju pa zeltu, vienmērīgi ieelpojot silto un miklo gaisu ar dīvaini pievilcīgo, reibinošo aromātu. Zem kājām simtu divdesmit trīs metrus zemāk pletās Parīze, ļaujoties man. Pilsētas dzirkstošās ugunis vienlīdz varēja būt arī mājiens vai aicinājums. Apzinoties, cik tā neatvairāma, pilsēta pacietīgi gaidīja, līdz manas asinis to apaugļos.

Vēl viens solis...

Biju rūpīgi visu pārdomājis, izšķīries par šo rīcību un to ieplānojis. Es biju to izvēlējis, pieņēmis, integrējies. Vēsā mierā

biju nolēmis izbeigt šo dzīvi bez mērķa un jēgas. Dzīvi – un šī pārliecība bija pamazām dziļi iesakņojusies manī –, kura vairs nespēja piedāvāt neko, kas būtu tās vērts.

Viens solis...

Mana eksistence bija vesela virkne neveiksmju, kas aizsākās vēl pirms dzimšanas. Tēvs – ja tā var nosaukt vulgāro senci, kāds viņš patiesībā arī bija, – laikam neuzskatīja, ka esmu cieņīgs viņu pazīt, jo pameta māti, tiklīdz viņa bija paziņojusi par savu grūtniecību.

Vai māte vēlējās tikt no manis vaļā, kad devās slīcināt izmīsumu uz vienu no Parīzes bāriem? Neskaitāmās glāzes, kuras viņa bija tur iztukšojusi kopā ar kādu amerikāņu biznesmeni, tomēr nebija viņai laupījušas pēdējās veselā saprāta paliekas. Vīrietim bija trīsdesmit deviņi gadi, mātei – divdesmit seši; viņa bija nobijusies, un vīrietis sniedza mieru, kas māti iedrošināja. Viņš bija turīgs, viņa – norūpējusies par izdzīvošanu, tāpēc ar aprēķinu un cerībām apzināti ļāvās viņam jau tajā pašā naktī. No rīta māte bija izrādījusi vīrietim mīlestību un maigumu, un es nekad neuzzināšu, vai viņš tiešām tā gribēja vai arī bija atbildējis sievietei ar jā vājuma brīdī – ja māte kļūtu grūta, vīrietis vēlējās, lai viņa patur bērnu un paliek pie viņa.

Māte aizbrauca vīrietim līdzī uz Savienotajām Valstīm, šo labklājībā notrulušo zemi, kur neviens nebrīnījās, ka nāku pasaulē jau pēc septiņiem ar pusi mēnešiem un gandrīz trīs kilogramus smags... Vārdu man izvēlējās saskaņā ar vietējām tradīcijām, un tā nu es kļuva par amerikāni Elanu Grīnmoru. Māte apguva angļu valodu, un viņai kaut kā izdevās integrēties jaunajā sabiedrībā. Turpinājums nebija tik spožs. Mans jaunais tēvs pēc pieciem gadiem zaudēja darbu un, pūloties atrast citu nodarbošanos pirms Reigana laika ekonomiskās krīzes pašā plaukumā, grima alkoholā. Lejupslīde bija strauja. Viņš kļuva īgns, nerunīgs, depresīvs. Mātei riebās vīra glēvums, un viņa tam nemitīgi pārmeta neatlaidības trūkumu. Māte jutās dziļi aizskarta un pastāvīgi centās viņu izprovocēt. Sīkāka nieks kalpoja par

ieganstu pārmetumiem. Pilnīgs reakcijas trūkums no laulātā drauga puses noveda pie aizvien personiskākiem uzbrukumiem, kas jau robežojās ar apvainojumiem. Kad vīrs beidzot saniknojās, māte šķīta apmierināta, it kā dotu priekšroku viņa dusmām, nevis apātijai. Mātes spēle mani biedēja. Es mīlēju savus vecākus un nespēju noskatīties, kā viņi dzen viens otru postā. Tēvs dusmojās reti, toties eksplozīvi, un es no tā baidījies tikpat ļoti, cik māte kļiedzošā uzstājībā uz to tiecās. Beidzot viņa bija panākusi tēva reakciju, ieskatīšanos tieši acīs, rīcību. Viņai bija reāls pretinieks, atbildētājs. Māte bija atradusi izeju, veidu, kā nopludināt uzkrāto niknumu, un plosījās, veltot viņam skarbus vārdus. Reiz tēvs viņai iesita, un viņa varmācība traumēja mani mazāk nekā perversā bauda, ko ieraudzīju mātes sejā. Kādu nakti, kad abu strīds izvērtās sevišķi nejauks, māte dusmās izkļiedza, ka viņa dēls patiesībā nemaz nav viņa dēls, un tajā pašā mirklī to uzziņāju arī es... Nākamajā dienā viņš aizgāja, un mēs viņu nekad vairs neredzējām. No manis nupat bija atteicies arī otrs tēvs.

Māte cīnījās par izdzīvošanu. Sešas dienas nedēļā viņa strādāja garas stundas kādā veļas mazgātavā. Un ik vakaru pārnesa mājās tai raksturīgo ķīmikāliju smaku, kas ne mirkli neatstājās. Kad viņa ienāca, lai novēlētu man labu nakti, es vairs nejutu mātes mīlo smaržu, kas agrāk, maigi apņemdama, bija mani mierinājusi, aicinot uz dusu.

Solis, tad vēl viens...

Vēlāk viens gadījuma darbs nomainīja citu, un māte ik reizi ticēja, ka izkulsies, saņems kāroto paaugstinājumu, labāk nopelnīs. Viņa mainīja mīļākos kā cimdus, cerot, ka spēs kādu no tiem noturēt, lai no jauna dibinātu ģimeni. Šķiet, kādā jaukā dienā māte beidzot saprata, ka visas cerības uz personisko dzīvi ir veltas, un pievērsās man. Man veiksies visās lietās, kurās viņa bija cietusi neveiksmi. Es nopelnīšu tik daudz naudas, ka atlēks arī viņai. No šī brīža mana izglītība kļuva par mātes absolūto prioritāti un mans uzdevums bija gādāt par labām atzīmēm. Mūsu sarunas pie galda grozījās tikai ap koledžu, skolotājiem un

manām sekmēm. Māte nu bija mans treneris, es – viņas kumeļš. Ar māti runāju franciski, bet ar visiem pārējiem angļiski, tāpēc jau no mazotnes pratu divas valodas. Māte nerimās atkārtot, ka tas ir ļoti nozīmīgs trumpis. Tiktāl viss bija skaidrs, es kļušu par starptautiska mēroga uzņēmēju vai izcilu tulku, iespējams, pat Baltajā namā. Tikai necībām nav ambīciju. Viņa svēti ticēja, ka kādu dienu būšu ārlietu ministrs. Es ļoti baidījos sagādāt mātei vilšanos un centos, cik spēju, sasniedzot atzīstamas sekmes mācībās, un tas tikai vairoja viņas cerības un stiprināja strātēģiju.

Kad māte uzzināja, ka Savienotajās Valstīs studijas universitātē maksā naudu, turklāt lielu, tas viņai bija smags trieciens. Tā bija pirmā reize, kad redzēju savu māti tik satriektu. Es piepeši nobijos, ka viņa varētu iet to pašu ceļu, ko tēvs, un kļūt par dārzeni. Visi viņas plāni sabruka. Māte tiešām bija nolādēta. Taču drīzumā viņas darbīgais raksturs guva virsroku. Māte panāca tikšanos ar skolas direktoru, lai viņu pārliecinātu, ka nav pieļaujams atstāt aiz borta tik daudzsološu amerikāņu jaunieci, jo šī jaunieša izcilie panākumi ir garants viņa spējām kalpot dzimtenei, ja vien viņam neliegs piekļuvi augstajiem amatiem, kādu sniedz universitātes diploms. Risinājums noteikti atradīsies, bija taču stipendijas vai kas tamlīdzīgs? Māte atgriezās mājās, gatava kaut vai kalnus gāzt. Viņasprāt, viss bija ļoti vienkārši. Risinājums slēpās sešu burtu kombinācijā, kas veidoja vārdu SPORTS. Ja gūšu izcilus panākumus sportā, bija visas iespējas cerēt, ka augstskolas vēlēšies mani uzņemt tāpēc vien, lai es iekļautos viņu komandā, palielinot uzvaras iespēju gaidāmajos turnīros.

Tā manā dzīvē iestājās intensīvu fizisko aktivitāšu periods, jo es tā arī neuzdrošinājos atzīties mātei, ka vienmēr esmu ienīdis sportu līdz augstākajai pakāpei. Viņa izspieda no manis pēdējo sulu, motivēja, uzmundrināja un vienlaikus kā caur lupu pētīja manus rezultātus. Šķita, ka māti ne mazākajā mērā nemulsina stipri viduvējais vērtējums, ko sporta nodarbībās biju saņēmis iepriekš. “Ja grib, tad var,” viņa ik uz soļa atkārtoja. Galu galā

māte nonāca pie slēdziena, ka vismazāk slikts esmu beisbolā. No tās dienas es dzīvoju tikai beisbolam. Lai mani kaut kā motivētu, māte pielika istabā pie sienas afišas ar Detroitas komandas *Tigers* zvaigznēm. Es brokastuju no bļodiņas ar *Tigers* emblēmu. Šis attēls bija visur: uz mana atslēgu piekariņa, T krekla, zeķēm, peldmēteļa, uz maniem rakstāmpiederumiem. Es ēdu ar *Tigers*, rakstiju ar *Tigers*, mazgājos ar *Tigers* un pat gulēju ar *Tigers*. Mātei bija izdevies pamatīgi izskalot man smadzenes, nonāca pat tik-tāl, ka *Tigers* sāka rādīties man sapņos. *Tigers* bija pārņēmuši visas manas domas. Māte strādāja virsstundas, lai varētu nomaksāt biedra naudu tuvējā klubā, kurā bija mani nekavējoties pierakstījusi. Es pavadīju tur vismaz trīs stundas dienā un pa piecām – nedēļas nogalēs. Vēl tagad, pēc tik daudziem gadiem, man ausīs joprojām skan trenera kliegzieni un es ar riebumu atceros derdzīgo smaku, kas valdīja ģērbtuvēs pēc treniņa, kad sviedros izmirkušie komandas biedri izģērbās. Dažās sekundēs nosvīda logu rūtis un gaiss kļuva neelpojams. Es ienīdu šo sporta veidu, bet mīlēju savu māti un darītu jebko, lai nesagādātu viņai vilšanos. Visu mūžu māte bija centusies uzturēt cerību, un man šķita, ka brīdī, kad vairs nebūs ko gaidīt, viņa pārstās dzīvot.

Vēlāk izrādījās, ka mana nojauta bijusi pareiza, – māte nomira pēc dažiem gadiem, nākamajā dienā pēc manām studiju beigām. Es paliku viens ar *MBA* diplomu kabatā, ar diplomu, pēc kura nemaz nebiju tīkojis. Tā kā mācību gadus aizvadīju plecu pie pleca ar jauniešiem, kuru aizraušanās un tieksmes man svešas, biju palicis arī bez draugiem. Man piedāvāja vadītāja vietnieka vietu kāda liela uzņēmuma grāmatvedības pakalpojumu nodaļā. Kaut gan alga izrādījās pieklājīga, darbs ātri kļuva neinteresants, taču es nejutos vilies, jo neko citu nebiju gaidījis. Mātes dzīve man nežēlīgi agri bija iemācījusi, ka cerības ir veltas.

Viens solis tālāk...

Tukšās, bezmērķīgās eksistences nogurdināts, gandrīz vai mirkļa untuma iespaidā, es pēc dažiem gadiem pārcēlos uz Franciju. Nezinu, vai tā bija neapzināta vēlme atgriezties pie savām

saknēm vai varbūt nodoms atšķetināt mātes nožēlojamo dzīvi, pārstaigājot to pretējā virzienā? Lai būtu kā būdams, es nonācu Parīzē un jau pavisam drīz nolēmu tur palikt. Pilsēta bija skaista, taču tas nebija īstais iemesls. Tur slēpās kaut kas cits. Varbūt priekšnojauta, intuīcija, ka būt šeit ir mans liktenis. Toreiz es vēl nenojautu, ka gribēšu te mirt, turklāt jau pēc tik īsa laika.

Es meklēju darbu un norunāju tikšanos personāla atlases firmā *Dunker Consulting*, kas meklē grāmatvedības speciālistus lieliem uzņēmumiem. No firmas darbinieka uzzināju, ka man nekas nespīd, jo grāmatvedības kārtošanu Francijā reglamentē likumi, kas ļoti atšķiras no angļu likumiem. Ne mazākās līdzības. “Atliek vēlreiz visu sākt no nulles,” viņš piebilda ar humoru, kas sasmīdināja tikai viņu pašu. Katrs smējiens izraisīja viņa ķermeņa spēju salēkšanos, liekot notrīcēt dubultzoda taukiem, bet es sēdēju kā pārakmeņojies. Toties nozares pārzināšana savienojumā ar manu amerikāņu kultūru, kā viņš apgalvoja, mudinot izvēlēties manu kandidatūru... darbam pašu iestādē par personāla atlases konsultantu. Firmas galvenie klienti, lieli amerikāņu uzņēmumi, neapšaubāmi novērtēšot, ja grāmatvežu atlasī uzticēs amerikānim. “Neiespējami,” es atcirtu, “darbinieku atlase nav mans lauciņš, es no tā pilnīgi neko nesajēdzu.” Vīrieša lūpās parādījās perverss smaids. Vecs brunču mednieks un jauna meitene, kas pēdējā brīdī mulsi atzīstas, ka vēl ir nevainīga. “To mēs nokārtosim,” viņš sacīja ar zinātāja skatienu.

Mani pieņēma, un es veselas divas nedēļas pavadīju intensīvās apmācībasursos kopā ar citiem rekrūšiem, kuriem turpmāk pienāksies veicināt iestādes nerimstošu attīstību. Mūsu vidējais vecums bija trīsdesmit gadu, un man likās, ka tas nevar būt pietiekami, lai pildītu šī amata pienākumus. Manuprāt, izvērtēt kandidāta spējas un īpašības nozīmē vērtēt arī pašu cilvēku, un tik liela atbildība mani biedēja. Tomēr manus kursa biedrus šādas rūpes šķietami nenomāca; viņi guva acīmredzamu baudu, iemiesojoties cienījamā vervētāja ādā, uztvēra sevi ļoti nopietni un pārsteidzoši ātri iejutās tēlā. Grupā valdošais kopējais noska-

ņojums izpaudās kā apziņa par piederību attiecīgai elitei. Lepnums neatstāja vietu šaubām.

Piecpadsmit dienas mūs ievadīja amata noslēpumos: mēs apguvām uzvedības modeļus darba intervijās – vienkāršus, bet iedarbīgus –, kas atgādināja virkni lētu ārišķību un ko šodien vērtēju kā absolūtas aplamības.

Es uzzināju, ka, tiekoties ar amata kandidātu, vispirms nepieciešams kādu mirkli nogaidīt. Ja kandidāts sāk runāt pirmais, mums ir darīšana ar līderi. Ja viņš turpretim pacietīgi gaida, kad tiks pie vārda, spriežot pēc atturīgās uzvedības, iezīmējas sekotāja profils.

Jau pašā sākumā mums atklāti jāmudina kandidāts iepazīstināt ar sevi, neuzdodot viņam pārāk precīzus jautājumus: “Pastāstiet man par sevi!” Ja kandidāts pamanās tikt ar to galā, viņš vērtējams kā neatkarīgs cilvēks. Ja turpretim kandidāts vispirms apjautājas, kas mūs interesē vairāk – studiju gadi vai laiks, kas attiecas uz pēdējo darbavietu, – tad viņam, visticamāk, ir raksturīgs iniciatīvas trūkums. Un rakstura ziņā šis kandidāts drīzāk uzskatāms par atdarinātāju.

Apguvuši attiecīgās metodes, mēs tās izmēģinājām, spēlējot “lomas” pa pāriem; viens no mums pildīja vervētāja lomu, bet otrs iejutās kandidāta ādā, izdomājot scenāriju un stāstu par iepriekšējo profesionālo pieredzi, lai konsultants varētu vingrināties sarunu vešanā, prasmē uzdot jautājumus un mācītos atšifrēt kandidāta īsto dabu.

Šo nodarbību laikā mani, šķiet, visvairāk pārsteidza apkārt valdošais sāncensības gars. Katrs centās pieķert otru kā meli, kas jāatmasko, vai kā ienaidnieku, kurš jāpieveic. Smieklīgākais, ka šajā sacensībā iesaistījās pat mūsu pasniedzējs, *Dunker Consulting* algots konsultants, gūstot ļaunu prieku, ja izdevās norādīt uz kāda neveiksmi vai neuzmanības kļūdu. “Tu tikko ļāvi sevi apmulķot!” bija mīļākais teiciens, ko viņš allaž izspļāva izsmējīgā tonī, pārraugot lomu spēles, kad pāri vingrinājās. Netiešs mājiens, ka viņš pats jau nu gan prastu tikt galā...

Divas nedēļas vēlāk mūs visus atzina par dienestam derīgiem.

Es attapos pie rakstāmgalda, aiz kura turpmāk vadīju savas dienas, uzklausot biklus skaitļu vīrus uztraukumā sasārtušām sejām atstāstām savu dzīves gājumu un cenšoties man iegaltot, ka viņu trīs lielākie netikumi esot perfekcionisms, pārāk augstās prasības un tendence uz pārstrādāšanos. Viņiem ne prātā nenāca, ka esmu vēl biklāks par viņiem un jūtos vēl neveiklāk. Man vienkārši bija paveicies, jo šī loma nodrošināja luksusu, ko nedrīkstēja novērtēt par zemu, – vairāk likt runāt citiem un mazāk runāt pašam. Bet es katru reizi baidījos no brīža, kad man kā nežēlīgam soģim deviņiem kandidātiem no desmit nāksies paziņot, ka viņi neatbilst vajadzīgajam profilam. Man bija sajūta, ka pasludinu viņiem spriedumu, izsūtot katorgā. Mans vājums dubultoja viņējo, un tas savukārt palielināja manējo, – ellišķīgs apburtais loks. Šī loma mani smacēja, un arī gaisotne pašā iestādē omu neuzlaboja. Plaši izreklamētās cilvēciskās vērtības bija tikai izkārtne. Toties dienišķā realitāte bija skarba, auksta un konkurējoša.

Šajā situācijā tieši Odrija man palīdzēja kādu laiku izdzīvot. Vienā jaukā svētdienas pēcpusdienā es sastapu viņu Lielo Augustīniešu ielas tējas salonā *Mariage Frères*. Pietika ienākt šajā telpā ārpus laika, lai sajustu iekšēju mieru. Kolīdz atvēru durvis, spēru pirmo soli uz vecā čikstošā ozolkoka parketa, es pilnībā iejutos franču impērijas laika tējas tirgotavas izsmalcinātajā atmosfērā. Jau ienākot tevi tūliņ apņēma simtiem dažādu, savstarpēji sajaukušos tējas aromātu, kuri plūst no milzīgos senlaicīgos toveros rūpīgi glabātām tējām, un šī smarža acumirkli aiznes tevi uz 19. gadsimta Tālajiem Austrumiem. Vajag tikai pievērt acis, lai iztēlotos sevi uz trīsmastu burinieka, kurā nupat iekrauj vecas koka kastes ar vērtīgajām tējas lapām, un pēc tam tas mēnešiem ilgi kuģo cauri jūrām un okeāniem.

Kad, vēloties iegādāties simts gramus 2009. gada *Sakura*, uzrunāju jaunekli, kurš stāvēja aiz senlaicīgās bāra letes, viņa iečukstēja man ausī, ka *Karaliskā Sakura* esot daudz izsmalcinātāka.

Pārsteigts, ka svešiniece uzrunājusi mani pilsētā, kur katrs ierāvis savā čaulā un augstprātīgi ignorē pārējos, es atskatījos. Viņa teica: “Jūs neticat? Nāciet, uzaicinu jūs nogaršot!” Paņēmusi aiz rokas, viņa vadīja mani cauri visai zālei, izmanīgi lavierējot starp apmeklētājiem un tālu zemju tējkannu kolekcijām, dodoties uz mazajām trepēm, kas veda augšā uz degustāciju zāli. Intīma, eleganta gaisotne. Svinīga izskata viesmīļi nebalināta lina tērpos klusi slīdēja starp galdiņiem. Savā brīvā stila apģērbā sev likos kā īsts anahronisms. Mēs apsēdāmies zāles stūrī pie balti klāta galdiņa ar sudraba galda piederumiem un porcelāna traukiem, kurus rotāja izslavētā nama simbolika. Odrija pasūtīja divas tējas, tikko ceptus plāceņus un vienu “saules dūrienu”, firmas desertu, kas, pēc viņas domām, noteikti jāpagaršo. Man uzreiz iepatikās mūsu saruna. Odrija studēja Mākslas skolā un irēja jumta istabiņu tepat aiz stūra. “Tu tūlīt redzēsi, cik tā jauka,” viņa sacīja, ļaujot noprast, ka mūsu tikšanās nebeigsies, iznākot pa *Mariage Frères* durvīm.

Odrijas mazītiņā mansarda istabiņa tiešām izrādījās burvīga, ar senatnīgām griestu sijām un jumta logu, no kura pavērās skats uz veselu rindu pelēcīgu jumtu, kuru nolaidenās malas šķita skrienam katra uz savu pusi. Trūka vēl tikai mēness sirpja, lai *Aristokaku** ilūzija būtu pilnīga. Odrija izgērbās tik graciozi dabiski, un es uzreiz iemīlēju šo trauslo augumu, kādu man līdz šim nebija gadījies redzēt. Tik smalkas rokas un gleznaini pleci nav iedomājami meičām, kas uzaugušas, ēdot kukurūzas pārslas un intensīvi nodarbojoties ar sportu. Viņas dievišķīgi baltā āda brīnumjauki kontrastēja ar matiem un krūtīm. Ak Dievs, cik viņas krūtis bija... cēlas, tieši cēlas. Cauru nakti es desmitiem reižu pateicos Odrijai, ka viņa nelieto smaržas, jo šādi varēju baudīt viņas ādas kairinošo aromātu auguma visslēptākajos stūrīšos, un tas reibināja kā narkotikas. Šī nakts paliks manā atmiņā līdz pašai nāves stundai.

* 1970. gadā Volta Disneja studijā uzņemta pilnmetrāžas multiplikācijas filma. (*Tulk. piez.*)

Nākamajā rītā mēs pamodāmies apskāvušies. Es noskrēju lejā pēc kruasāniem un galīgi bez elpas lēkšu atkal augšup līdz pat sestajam stāvam. Metos Odrijas apskāvienos, un mēs atkal nodevāmies mīlestībai. Pirmo reizi mūžā es baudīju laimi. Tā bija jauna sajūta, citāda. Man ne mirkli nenāca prātā, ka tai sekos kritiens, no kura nespēšu atgūties.

Veselus četrus mēnešus mana dzīve grozījās tikai ap Odriju. Viņa bija pārņēmusi manas domas dienā un sapņus – naktī. Viņas stundu sarakstā Mākslas skolā bija “logi”, tātad diezgan daudz brīva laika. Tāpēc mums bija iespējams bieži satīties dienas laikā arī nedēļas vidū. Es aizbildinājos, ka man ir tikšanās ar klientu, un stundu vai divas pavadīju kopā ar Odriju tuvējās viesnīcas istabā. Jutos mazliet vainīgs. Bet tikai mazliet – laime dara egoistisku. Kādu dienu, kad strādāju savā kabinetā, man piezvanīja Vanesa, nodaļas sekretāre, lai paziņotu, ka ieradusies kārtējā amata kandidāte. Es nevienu negaidīju, taču, pēc dabas būdams diezgan neorganizēts, vairs nebiju par to īsti drošs, tāpēc teicu, lai apmeklētāja nāk augšā. Biju gatavs drīzāk izniekot savu laiku nekā sniegt Vanesai savas neorganizētības pierādījumu. Nepaietu ne pusstunda, kad nodaļas priekšnieks jau būtu par to informēts. Es gaidīju pie kabineta durvīm un gandrīz pagību, ieraugot Vanesu vedam pa gaiteni Odriju, kas, kostīmā iespilēta, bija pārtapusi grāmatvedes karikatūrā ar zirgastē sasietiem matiem un mazām brillēm metāliskā rāmī, kādas agrāk nebiju viņai redzējis. Īsta klišeja, kas robežojās ar grotesku. Es aizlauztā balsī pateicos Vanesai un aizvēru aiz Odrijas kabineta durvis. Ar bezkaunīgi izaicinošu žestu viņa noņēma brilles, viņas lūpās iezagās viegla vīpsna. Es tūlīt sapratu Odrijas nodomu. Noriju siekalas un sajutu šausmu trīsas izskrienam cauri visam ķermenim. Pazinu Odriju pietiekami, lai saprastu, ka viņu neapturēs pilnīgi nekas.

Tajā reizē konferenču galds pārvērtās par mēbeli, kuru vairs nekad neuzlūkošu ar agrākajām acīm. Biju nobijies līdz nāvei,

ka kāds mūs varētu pieķert. Odrija rīkojās neprātīgi, bet man tas ārkārtīgi patika.

Kad pēc četriem mēnešiem Odrija mani pameta, dzīve ar joni apstājās. Nezinot iemeslu un neko ļaunu nenojauzdams, kādu vakaru izņēmu no pastkastītes mazu aploksni. Tajā bija viens vienīgs vārds viņas tik pazīstamajā rokrakstā: "Ardievu." Es paliku stāvam vestibilā pie vaļējas pastkastītes kā pārakmeņojies. Asinis sastinga dzīslās. Galvā dunēja. Es gandrīz izvēmos. Iešļūcu vecajā koka liftā, kas izmeta mani vajadzīgajā stāvā, un šokēts iegāju savā dzīvoklī. Apkārt viss grīļojās. Es iekritu dīvānā un elsoju. Pēc krietna brīža piepeši izslējos. Tas nebija iespējams, tas gluži vienkārši nebija iespējams. Tas varēja būt ļauns joks vai kas cits, grūti spriest, taču nebija iespējams, ka tā ir patiesība. Es metos pie telefona un mēģināju Odrijai piezvanīt. Simtiem reižu dzirdēju viņas automātisko atbildētāju un ar katru reizi viņas balss man likās arvien neitrālāka, tālāka, vēsāka. Es beidzu zvanīt, kad pārslogotais telefons vairs nepieņēma ziņas. Pamazām manas dvēseles dzīlēs sakustējās sen aizmirsta, taču pazīstama sajūta, kas lēnām uzpeldēja virspusē. Tas ir normāli, normāli, čukstēja šī sajūta, pavisam normāli, ka tevi pamet. Tā tam jābūt. Nevienš nevar pievilt savu likteni, Elan...

Un tieši tajā brīdī es sapratu, ka nāve ir neizbēgama. Tas nebija impulss. Es nemestos zem vilciena. Nē, man piepeši atklājās acīmredzamais. Es pāriešu otrā pusē, un viss būs labi. Es pats varēju izvēlēties vietu, īsto brīdi, nekur jau nebija jāsteidzas. Tā nebija slimīga, mazohistiska vēlēšanās. Ne mazākā mērā. Nedz vēlme pielikt punktu savām ciešanām, lai cik tās būtu skaudras. Aizsaule mani vilināja klusi, neatvairāmi, un man radās dīvaina sajūta, ka mana vieta ir tur, ka tur atplauks mana dvēsele. Mana dzīve uz šīs zemes ir pārpratums. Es uzdrošinājos tai pieķerties, rīkoties tā, it kā nekas nebūtu noticis, un dzīve man piespēlēja Odriju, lai es varētu iepazīt neciešamas sāpes un beidzot paraudzīties uz savu likteni tieši un ar skaidrām acīm.